

LJUBAVNICI POLIGLOTE

LJUBAVNICI POLIGLOTE

Lina Vulf

Sa švedskog preveo
Nikola Perišić

HELIKS

Naslov originala
Lina Wolff:
DE POLYGLOTTA ÄLSKARNA

Copyright © Lina Wolff, 2016
Copyright © 2020. za srpsko izdanje, Heliks

Izdavač
Heliks

Za izdavača
Brankica Stojanović

Urednik
Bojan Stojanović

Lektor
Vesna Đukić

Štampa
Artprint Media, Novi Sad

Tipografija
Janson Text

Prvo izdanje

ISBN: 978-86-6024-055-4

Smederevo, 2020.

www.heliks.rs

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

I ELINOR

II MAKS

III LUKRECIJA

I ELINOR

*The path of the eclipse occurs in any woman's life
when she is consumed within a man's penumbra.**

STIVEN KING

---

* Engl. U ženinom životu pomračenje se događa onda kada je zakloni senka muškarca. (*Prim. prev.*)

Nikada nisam pomislila da je za mene internet put da pro-
nađem onog pravog. Smatrala sam ga komercijalnim, a osim
toga nikada nisam napisala oglas lične prirode, kao uostalom
ni bilo šta drugo, i nisam znala kako da prodam sebe u pisme-
noj formi. Moji momci su uvek bili sasvim obični mladići iz
mog sela. Na primer, prvi se zvao Džoni, i nije bilo baš ničeg
posebnog u vezi s njim, barem ne spolja gledano, i barem ne
pre nego što je postalo jasno da je pravi bolesnik. Išli smo u
isti razred, i sve je počelo tako što je rekao:

„Postoji li nešto što si oduvek sanjala da će neki muška-
rac učiniti za tebe?“

Pretpostavljam da je čuo kako neko to izgovara na filmu,
i da je još u to vreme sasvim ozbiljno smatrao sebe muš-
karcem. A pretpostavljam i da je očekivao sasvim drugačiji
odgovor od onog koji je dobio. Nešto kao „pa, oduvek sam
želela muškarca koji će me izludeti u krevetu“. Ili konkretnu
želju koja bi mu pomogla da stigne do toga. Ali ja sam ume-
sto toga rekla:

„Oduvek sam želela da me neko nauči da se bijem.“

A kada sam videla da ne deluje toliko iznenađeno kao što
sam očekivala, dodala sam:

„I to da se baš opasno bijem.“

Džoni je polako klimnuo glavom, pljunuo na zemlju i rekao:

„Ako je to ono što hoćeš, malena, onda ću te naučiti.“

Iste večeri me je poveo u nešto što je zvao fajterski klub. Bila je to grupa ljudi koji su gledali film „Borilački klub“ i bili inspirisani njim, ali za razliku od likova iz filma, ovi ovde su stvarno znali različite borilačke veštine i triput nedeljno su se sastajali u jednoj sali da se biju. Svako sa svakim. Silazilo se u podrum jedne škole. Sve je bilo obloženo pločicama čija se boja prelivala iz smeđe u narandžastu, a to su bile neke čudne zagasite pločice koje su, suprotno od onoga kako pločice inače funkcionišu, izgleda apsorbovale sve zvuke. Tamo dole se zatim dugo išlo raznim prolazima. Svi su ćutali, išli bos i nosili torbe s odećom za trening preko ramena. Čuli su se samo ventilatori. Zatim se ulazilo u salu, a tamo su bili stanovnici našeg sela koji hoće da se biju. Bira se privremeni vođa, a zatim su se svi zajedno zagrevali. Svi su bili gipki, čak i momci, i niko se nije stideo da pokaže kako ume da izvede špagu. Kada se sedi tako raskrečen, onda se glasno prdi, ali postojao je nepisan zakon o tome da smejanje nije dozvoljeno. Zatim smo se tukli. Ja sam bila jedina početnica, i imala sam nešto posebno u sebi, što znači da sam bila prestravljena. Kada si prestravljena, onda si u prednosti, rekao je Džoni. Ukoliko se baš jebeno mnogo plašiš, mnogo toga dobijaš za džabe, jer je telo pametnije nego što ljudi misle, i ako ga puštiš da radi na auto-pilotu, u stanju je da izvede skoro sve što zamisliš. Ali posle moraš da preuzmeš kontrolu.

„Ljudi uglavnom ne pobesne zbog toga što ih je neko napao, već zbog toga što ne umeju da se odbrane“, rekao je Džoni.

Džoni nije umeo samo da se bije, već i da puca, pa smo ponekad odlazili na strelište između našeg i susednog sela. Išli smo okolo s narandžastim štitnicima za uši, pa posmatrali prvo one koji pucaju iz pištolja, a zatim i one koji pucaju iz puške. Džoni je pokazivao kako da stojim raskrečenih nogu, podignem pušku i pogodim glinenog goluba. Prvo u simulatoru, zatim i stvarno. Jednog dana mi je rekao da bi sada već mogao da me povede u lov. Mnogo mi je pričao o tom lovu pre nego što smo krenuli, o tome kako moraš da ideš noću, koristiš svoj noćni vid i sve vreme čutiš kao zaliven.

Jedini put kada su pucali, a ja sam bila s njima, ulovili su jednu divlju svinju. Pucanj se prolomio kroz tišinu, a zatim se čula svinja kako i dalje trči, ali sada više ne kao pre, već nespretno, uz lomljivu grana svuda okolo, pa na kraju već jedva se vukući i zbunjeno, kao da zna da će umreti, panično hramljući kroz gustiš. Prišli smo joj, a Džoni je odjednom okrenuo svoju džepnu lampu uvis. Ugledala sam gole bukove grane kako se uzdižu prema noćnom nebu poput dugih, tamnih kostiju. Džoni me je ponovo uhvatio za ruku, priklješti lampu između nogu, a drugom rukom prevukao po svojoj kratko ošišanoj kosi, napred-nazad, pa sam želela da ga upitam zašto to radi, ali sam oćutala. Hteo je nešto da mi šapne na uvo, mislim da je u pitanju bila neka krupna stvar koja se ticala nas dvoje, ali nas je prekinuo jedan od lovaca rekavši da je pronašao svinju. Osvetlio ju je džepnom lampom. Bila je savršeno pogođena u plećku, a krv se slivala niz crnu čekinju. Bila je to velika krmača, pa smo svi zajedno morali da je odnesemo do pikapa na jednoj šipci. Sledećeg dana je trebalo da je tranžiraju u dvorištu kod jednog Džonijevog drugara. Krenuli smo tamo posle doručka, a kada smo stigli, bilo je krvi i čekinja na sve strane, jer zapravo niko od

njih nije ništa znao o kasapljenju. Svi su prionuli na posao kako su znali i umeli, sve vreme govoreći kako moraju da požure s tim. Nikada više nisam išla u krivolov.

Uveče sam rekla Džoniju da sam, ako je on spreman, spremna i ja. Tada mi se osmehnuo, a ja sam pomisla kako mu prvi put zaista vidim zube, a bili su krupni i beli poput kocaka šećera i savršeno smešteni u njegovim ustima, i predstavljali su neobičan kontrast u odnosu na lice koje je bilo nepravilno i prekriveno ožiljcima od bubuljica. Uradili smo to u prikolicu njegovog pikapa, a jakna koju mi je podmetnuo ispod zadnjice uflekala se od krvi.

„Devojke u današnje vreme obično ne krvare kada im je prvi put“, rekla nam je školska medicinska sestra na času seksualnog obrazovanja. „Pošto jašu, voze bicikl, skaču i trče, obično više i nemaju himen.“

Moje odrastanje je moralo biti veoma mirno, jer mi je himen definitivno i dalje bio tu. Kada je Džoni ugledao svu tu krv, uopšte se nije zgadio, već je svršio nekoliko sekundi kasnije. Nisam znala šta da kažem kada je bio gotov s tim. Ali već sam tada osećala da je Džoni neko koga se treba paziti. Naravno, on je kao i većina momaka u kraju gde smo živeli, bio sklon nasilju, neobrazovan i napaljen, i takav će ostati celog života. Ali bilo je u njemu i nečeg drugog.

„Nisam znao da si nevina“, rekao je.

„A ti?“, odvratila sam.

„Aha“, kazao je on. „I ja isto.“

Zatim je pogledao svoju uflekanu jaknu i dodao:

„Pa, dobro. Od nečega se mora početi.“

Sledeći put je bilo mnogo bolje. Da i ne govorimo o trećem, četvrtom, i petom putu. Tada je Džoni rekao da se, po njegovom mišljenju, oboje tucamo kao porno-zvezde.

Kada nam je bilo šesnaest godina, slomila sam Džoniju koren nosa nadlanicom. Nije bilo namerno, nisam želela to da učinim, već mi je ruka samo refleksno poletela, što nije imalo nikakve veze s borilačkim veštinama. Bilo kako bilo, nastala je velika gužva, jer smo išli u gimnaziju, i svi su načuli za taj događaj, nastavnici, medicinska sestra, Džonijevi roditelji, kao i moji. Džonijeva mama je rekla:

„Hoću da prestaneš da se viđaš s tom devojkom.“

Stajali smo u školskom dvorištu, a njemu je nos krvario. Njegova mama je dojurila tamo čim je saznala, pa je sada stajala pored nas i dobacivala mi prezrive poglede.

„Mama, Elinor nije nikakva mala devojčica“, rekao je Džoni tada. „Ona je dama. I to kakva dama.“

Osmehnuo mi se, a šiške su mu padale u oči.

„I to kakva dama“, ponovio je i osmehnuo se još šire onim kockama šćecera.

Poželega sam da mu kažem: „Nemoj tu da mi se smešiš, sećaš li se koliko si se uzbudio od krvi, ti si totalni bolesnik, Džoni, to se ne može sakriti.“ Želela sam to da kažem, ali pretpostavljam da sam zbog njegovog okrvavljenog nosa uradila nešto sasvim drugo, prišla sam mu i zagrlila ga. To je bio sasvim drugačiji gest od onoga što je bilo uobičajeno za nas. Sve smo radili zajedno. Pomagali jedno drugom oko pušaka i drugog oružja, tukli se i tucali, ali nikada se nismo grlili. Ali to smo učinili, a ja sam osetila kako mi njegova topla krv kaplje na vrat.

„Sada znaš sve što sam hteo da te naučim“, rekao je.

Ali rekao je i to da neće nimalo oklevati da me ubije ako neki put budem upotrebila ono čemu mu je naučio protiv njega.

„Ako budeš mogao“, odgovorila sam.

„Nemoj da me nerviraš“, rekao je on, a pogled mu se smračio.

Uskoro smo zapali u seksualnu rutinu, mada se teško može govoriti o rutinama kada se uzme u obzir kakvi smo bili tada.

„Idemo kod mene kući“, umeo je da lakonski kaže u autu, spuštajući ruku između mojih nogu.

Kod njega kući je označavalo malu lovačku kolibu koju je njegov tata imao izvan sela, a tamo smo mogli da budemo nasamo. Bila je to kućica sa zidovima obloženim lamperijom punom čvorova i s jarkožutim zavesama s belim prugama koje je sigurno okačila njegova mama. Koliba je imala dve sobice i dnevnu sobu s kaminom. Otišli smo u jednu od spavaćih soba, a on je rekao:

„Svuci se i lezi na krevet.“

Dok sam ja to radila, on bi otišao u kuhinju da skuva kafu. Zatim bi ušao sa šoljom kafe, privukao stolicu krevetu, i pijući kafu posmatrao me kako ležim na krevetu raširenih nogu. Imala sam osećaj da pogledom prodire u mene, sve do krajnjih dubina, ako se tako može reći, kao da u meni postoji mračni kanal, i ako se krene tim kanalom može se dospeti na sasvim drugo mesto.

„Moraš li tako da buljiš?“, upitala sam.

„Seti se glumaca iz pornića. Oni nemaju nikakav problem s pokazivanjem.“

„A ti se seti kako sam ti slomila nos“, odvrtila sam.

„Ti si hleb za moje zube“, rekao je tada, podigavši šolju s kafom kao da nazdravlja.

Zatim je sedeo tako i pio kafu. Kada je završio sa tim, stavio je šolju na policu, pa počeo da otkopčava pantalone.

„Kada ćeš mi dati u guzu?“, jednom je zastenjao dok smo radili to.

Ja sam mu na to rekla da nikada ne bih parkirala vozilo u odvodni kanal da sam kamiondžija, ako odmah iznad imam lepu i udobnu garažu. Džoni se smejaao, ali nikada više nije pitao za to.

Nekoliko godina kasnije sam se ugojila. Nikada nisam postala stvarno debela, ali bilo je dovoljno da me Džoni više ne smatra privlačnom. Viđali smo se sve ređe, i na kraju je sasvim prestao da me zove. Jednom sam prikupila hrabrost i pozvala ga.

„Hoćemo li neki dan na pucanje?“, upitala sam? „Ili da se bijemo?“

Tada mi je rekao da je upoznao drugu. Zatim sam ga i vidala u selu s tom drugom. Bila je vitka i u dobroj formi, imala je dugu tamnu kosu koja joj je, vezana u rep, padala niz leđa. Pitala sam se kako im je u krevetu, i da li on sedi kraj podnožja i ispija kafu dok je posmatra, kao i šta ona u tom slučaju misli o tome.

Tokom godina sam nastavila s tučama. Drugi ljudi igraju bridž, pevaju u horu ili plešu nekoliko večeri nedeljno, pa to čuvaju kao utehu za doba kada postanu stariji, kao nešto na čemu će zasnovati sebi starost, da tako kažem, ili barem ublažiti njene posledice, ja sam odlazila u onaj podrum i susretala se s drugim ljudima tamo. Tuča je dobra stvar, i u njoj napredujete i dok starite. Nikom nisu popuštali samo zato što je mlad i lep, ništa nije bilo besplatno i za sve se moralo izboriti. Kada sam kasnije stekla prijatelje iz drugih mesta govorili su mi da ne shvataju kako neko može izabrati da troši vreme na to, kada se umesto toga može provoditi uz dobru knjigu, dobro društvo i čašu vina.

„Nema mnogo toga u životu što se može uporediti s tučom“, govorila sam im tada.

Shvatala sam kako to zvuči u njihovim ušima, ali ipak i dalje smatram da je to istina. Nikada nisam bila toliko bliska s nekim kao tih godina u podrumu. To je imalo veze s koncentracijom i onim što možete da pročitate nekom iz očiju. Seks funkcioniše drugačije. Postoje ljudi koji celog života žmure i drkaju, bilo sebi u ruku bilo među nečijim nogama, ali se u njihovim mozgovima ne događa ništa. S druge strane, kad se nađete ispred protivnika, postoje trenuci kad možete pogledati pravo u tu drugu osobu i tačno shvatiti ko je ona. Osim toga, a to takođe često govorim svojim prijateljima, niste zaista stari sve dok ste u stanju da nogom raspalite u glavu nekog ko je viši od vas.

Ponekad sam mislila na Džonija, i tada sam razmišljala o tome kakav je bolesnik bio. Zatim sam ukapirala kako nije najvažnije to da niste bolesnik. Najvažnije je da niste sami.

I posle toga sam tokom godina imala mnogo momaka, a među njima i neke prilično normalne, barem u poređenju s onim što mi je predstojalo. Nikada se ni kod jednog nisam uselila. Više sam bila od onih koji jednostavno žive, prihvataju svaki novi dan i ne uzrujavaju se bez potrebe. Nijedan muškarac nije zauzeo važno mesto u mom životu sve do onog događaja s Kalistom i rukopisom. A to je počelo tako što sam napravila profil na sajtu za upoznavanje, sa sledećim uvodom:

Imam trideset šest godina i tražim nežnog, mada ne isuviše nežnog muškarca.

U rubriku za interesovanja nisam upisala ništa, baš kao ni kada je došao red na omiljene pisce. Isto je bilo i s omiljenom hranom i omiljenim mestima na svetu. Samo sam u rubriku Životni moto napisala: *Da upoznam gorenavedenog muškarca.* Zatim sam pomislila kako je moto zapravo nešto drugo, rečenica ili izreka koja može poslužiti kao mudar savet u različitim situacijama. Ali nikada nisam imala takav moto, pa sam ostavila rečenicu koju sam napisala, iako će ona govoriti o

meni i ukazivati na siromaštvo u izražavanju koje izvesnim ljudima ume da bude odbojno. Ali, s druge strane, ja i nisam tragala za govorljivom osobom. Dodala sam i svoju sliku. Slikao ju je jedan moj prijatelj, i na njoj ležim na stomaku na njegovom krevetu. Na toj slici se ne vide znaci starenja, jer jedino svetlo stiže od nekoliko stearinskih sveća, a kao što moj prijatelj ima običaj da kaže, većina ljudi izgleda zaista lepo pod takvim svetlom.

Zatim je prošlo nedelju dana pre nego što sam ponovo otišla na taj sajt. A dotad sam dobila pravu lavinu odgovora. Iznenadeno sam ih pregledala, jedan po jedan. Nikada nisam bila od devojaka kojima se ukazuje naročita pažnja. Džoni mi je jednom rekao da sam kao luk, i da moraš da ljuštiš sloj po sloj da bi došao do mene. Većina devojaka bi se uvredila kada bi im neko rekao tako nešto, ali ja sam shvatila da je Džoni time hteo da mi uputi kompliment. A sada sam dobijala desetine odgovora svakog jutra kada otvorim mejl. Jedan stariji gospodin mi je obećao „finansijsku sigurnost“, a u zamenu za to je trebalo da ga triput nedeljno seksualno „zadovoljim“. Jedan dvadesetogodišnjak me je pitao da li bih mogla da ga podučavam. Sedela sam sa šoljom kafe u ruci i glasno se smejala. Osećala sam se dirnuto, ali ne toliko zbog toga što su mi ti muškarci ukazivali pažnju (fotografija je na kraju krajeva bila prevara), već zato što sam shvatala da oni koji mi pišu zapravo veruju u ljubav, očekuju da bih im ja mogla pružiti ono za čime tragaju.

Zatim je prošlo neko vreme pre nego što sam ponovo otišla na sajt. Štošta se isprečilo u međuvremenu, ali kada sam najzad otvorila sajt videla sam da je izvestan broj muškaraca koji su mi odgovorili nastavio da piše. Neki su pisali skoro

svakodnevno nekoliko nedelja. Dvadesetogodišnjak koji je mislio da bih mogla nečemu da ga naučim delovao je kao da je razvio izvesnu opsesiju, pa mi je u jednoj poruci napisao kako je *uvek imao devojke koje samo pričaju i pričaju, i nikada ne žele ništa drugo osim da pričaju, dok mi ti deluješ nemo i iskreno*. Nemo i iskreno. Smatrala sam da je to lepo sročeno. Napisala sam mu ovo:

Pa, možda ih ti navodiš na razgovor. Probaj da ih navedeš na nešto drugo. Srdačan pozdrav, E.

Neki su zvučali pomalo preteće. Nisu mi oni lično pretili, već su govorili o drugim muškarcima koji su na sajtu pretili drugim ženama.

Ovaj svet se ni po čemu ne razlikuje od stvarnog sveta, pisao je jedan. Devojkama stižu pretnje kao i svugde, pa i ovde moraš biti oprezna.

Onda ću te odmah blokirati, psihopato, odgovorila sam mu, i to je bio kraj.

Ponekad bih pomislila: Zbog čega si zbrisao, Džoni? Zbog čega nisi mogao da se brineš o meni? Sada sam na pučini, plivam u hladnoj vodi i ko zna hoću li preživeti.

Ali preživela sam, inače ne bih ovo sada pisala.

Sledeći momak se zvao Klaus Bjere i bio je iz Kopenhagena. Dopadalo mu se da ga zovem dečko, jer se zbog toga osećao mlađim, kako je rekao. Na danskom za to koriste neku drugu reč. Živeo je u stanu nedaleko od heroinske štrafte. U to vreme su u Kopenhagenu još postojale prave heroinske štrafte, pa ste tamo mogli da vidite ljude kako stojeći spavaju

na uličnim ćoškovima, u decembarskoj magli. Klaus Bjere ih je smatrao bezopasnima, a takvi su i bili. Ja sam uglavnom boravila kod kuće, pošto mi je Bjere obično govorio „u Kopenhagenu može da se desi bilo šta“, pokazujući rukom prema prozoru. S druge strane se nalazila fasada od crvene cigle. Oduvek mi se sviđao Kopenhagen, ali sam se pitala zbog čega je Bjere partnerku potražio u Švedskoj. Pomislila sam da možda postoji nešto o njemu što su Dankinje odmah primećivale, a što se nadao da Šveđanke neće uspeti da prokljuve. Danci smatraju da su Šveđani priglupi. I ne pomaže ništa ako ste iz Skonea,* jer sve ti je to isto, smatrali su oni. Mi smo dobri za to da im prodajemo hranu, sagrađimo most i održavamo šumu u pristojnom stanju, da bi oni preko vikenda mogli da dođu i šetaju tuda. Možda možemo da poslužimo i kao supruge ili barem ljubavnice, što je Bjere valjda sada pokušavao da sazna.

„Imam samo jedan mali nedostatak“, rekao je kada smo se prvi put videli. „Prilično pijem.“

U tom trenutku me to nije mnogo brinulo, jer nisam znala ništa o piću i nisam smatrala da će to imati naročito uticaja, barem ne u početku. Ali onda se bacio na mene, i posle sam se osećala na njegove ruke. Krevet u kom smo spavali takođe je imao taj njegov miris, a ponekad bih, kada on ustane, naslonila nos na njegov jastuk i mislila da ću se isповraćati. Smrdeo je na rakiju i prljavštinu, ali nekakvu telesnu prljavštinu, kao da telo nije znalo šta da radi s tolikim otrovom i zato je počelo da proizvodi sopstveni otužni protivotrov. U početku sam dakle osećala mučninu od njega, ali zatim sam se privikla. Dopadao mi se stan u kom je živeo.

---

* Oblast na krajnjem jugu Švedske koja se graniči s Danskom. (*Prim. prev.*)

Nalazio se u Frederiksbergu, bio je topao i imao je radijator smešten baš ispod kuhinjskog stola uz koji ste mogli da priljubite nogu dok pijete kafu.

Među nama se zapravo nije događalo ništa posebno, ništa što se ne događa običnim parovima. Najkrupnije što se desilo među nama bili su oni trenuci kada je Bjere pričao o našoj budućnosti. Predstavljao ju je kao neki dvorac koji stoji pred nama, i dok se time bavio, u pogledu mu se pojavljivala sreća, pa je ponekad čak zaboravljao i da pije dok tako priča. Govorio mi je kako treba da se uselim kod njega, a on će kupiti veći krevet i druge stvari koje želim. Imaćemo prijatelje koje ćemo zvati da navrate, a on će se starati da u banci bude novca na računu, kao i cela jedna godišnja plata na štednji za slučaj da se nešto desi.

„Pobrinuću se da bude tako“, rekao je. „To je moja odgovornost, a ti treba da budeš opuštena i sigurna u to da ću uvek biti kraj tebe i brinuti o svemu.“

Ja sam mu rekla da prvo treba da ostavi piće ako hoće da dovede život u red. Klimnuo je glavom i potegao iz čaše.

„Istina“, rekao je. „Ti mi ne govoriš ono što želim da čujem, već mi govoriš ono što *treba* da čujem. Zbog toga si mi ti pravi prijatelj, Elinor.“

Gledao je u mene očima sa zakrvavljenim beonjačama dok je to govorio. Pogled mu je bio sjajan, kao da je stalno na ivici plača. Uzeo me je za ruku, imao je duge prste i izgrizene nokte. Nagnuo se nada mnom u nameri da me poljubi, ali je zadah koji je dopirao iz njega bio toliko zagušljiv da sam okrenula glavu. Ponovo je potegao iz čaše i trepnuo da bi uklonio onaj sjaj iz očiju.

„Kada razmišljam o životu koji želim“, rekao je zatim, „o onom spokojnom, toplom, ušuškanom životu koji želim s

tobom, Elinor, čini mi se kao da mogu da učinim sve. Spreman sam da učinim sve. Sutra ćemo pokupiti sve flaše koje sam posakrivao i prosuti ih u sudoperu. To će biti kao novi početak.“

Ponovo mi se nasmešio, a ruka mu je stezala moju.

„Šta kažeš da nabavimo kola?“, kazao je potom. „Onda bismo vikendom mogli da idemo preko u Skone. Da šetamo po šumi i kupujemo jeftinu hranu u Malmeu.“

Ja sam odvrtila kako nam nisu potrebna kola, pošto je jedna od prednosti Kopenhagena to što možeš da iznajmiš bicikl na svakom koraku, a ako želiš do Skonea, ideš vozom. Bjere je delovao ozlojeđeno, kao da je kupovina auta predstavljala preduslov za sve ostalo.

„A pas?“, upitao je.

Odmahnula sam glavom.

„Dobro nam je i ovako“, rekla sam. „Samo moraš da ostaviš piće.“

Trebalo je da sledećeg dana pobacamo sve flaše. Da prosperemo rakiju, pobacamo flaše i započnemo nov, stabilan život. Klaus Bjere je tog jutra ustao rano, istuširao se i neparfemisaio, pa popio kafu, ali nije ni dirnuo sve one flaše koje su stajale u kuhinji. Pogledao me je, a meni se učinilo da su mu beonjače malo manje zakrvavljene.

„Videćeš da će sve biti kako treba“, rekla sam mu. „Ako si dovoljno odlučan, sve je izvodljivo.“

„Da“, odvratio je Klaus. „Sada idem na posao. Zatim se vraćam kući, pa ćemo večerati i piti vodu uz jelo. Onda ćemo se pozabaviti flašama.“

Stajala sam iza njega na vratima kada je izašao. Kada je stigao do ograde stepeništa, okrenuo se, podigao ruku i nasmešio mi se.

Vratila sam se u stan i sela u kuhinju da doručkujem. Možda je bilo prošlo pola sata otkako je Klaus otišao kada se začulo kucanje na vratima. Bilo je to oštro i odlučno kucanje. Pre toga nisam čula korake na stepeništu, pa sam zato pomislila kako je osoba koja kuca prethodno stajala tamo neko vreme. Prikupljala hrabrost da podigne ruku i odlučno triput pokuca na vrata. Prestala sam da žvaćem i spustila sam šolju na sto. Mora da je neki prodavac ili Jehovin svedok, pomislila sam. Ali znala sam i to da prodavac ili Jehovin svedok nikada ne bi pokucao tako. Oni bi se već prilikom kucanja starali za to da ih osoba u stanu shvati kao prijatelje, kao nekog ko bi mogao da im popravi život. Pošto nisam ništa preduzela, kucanje se ponovilo. Oštro i glasno, kao da osoba izvesno zna da unutra ima nekoga i hoće da kaže kako nema nameru da odustane. Ustala sam i zastala nasred predsoblja. Stajala sam tamo u spavaćici i zurila u vrata, ne uspevajući da nateram sebe da otvorim. Začulo se još snažnije kucanje, a zatim sam čula nekoga kako govori:

„Otvorite, gospođo Bjere, molim vas, gospođo Bjere, otvorite!“

Odškrinula sam vrata. Ispred je stajala Klausova komšijica. Nikada nisam razgovarala sa njom, ali znala sam da stanuje na sedmom spratu zajedno sa ćerkom. Klaus ju je zvao „lujka“. Bila je podjednako neprikladno odevena kao i ja, ili možda još gore, jer je na grudima spavaćice imala fleku od nečeg što je delovalo kao kafa ili marmelada.

„Da?“, izustila sam kroz procep.

„Morate da dođete“, rekla je. „Regina se zaključala u toalet i psuje.“

„Regina?“, odvrtila sam.

„Moja ćerka.“

„Mislim da vam ne mogu pomoći“, rekla sam.

„Ali morate“, insistirala je ona. „Regina može da umre tamo.“

Htela sam da joj kažem kako baš danas imam o mnogo čemu da razmišljam, a uz to i nemam običaj da izlazim tako rano ujutru. Rekla sam to i pokušala da istovremeno zatvorim vrata. Ali tada je žena ispred njih počela da paniči.

„Ne, ne“, vrisnula je, *vi ne razumete, gospođo Bjere, Regina može da umre tamo, morate izaći i pomoći mi, jer inače ona može da umre tamo!*

Ne znam zašto sam to učinila, ali otvorila sam vrata, izašla i zaustavila se kraj stepenica. Sada smo obe stajale tamo, a svuda oko nas je vladala potpuna tišina. Kao da smo bile potpuno odeljene od života i vreve Kopenhagena, kao da smo nas dve, i ne znajući za to, u dva odvojena stana odgajile nešto samo naše, nešto neprijatno i zastrašujuće. Sopstveni vakuum ili bolesni univerzum. To sam pomislila, a odmah zatim i to kako ništa ne znam ni o vakuumu ni o bolesnim univerzumima.

„Šta hoćete da uradim?“, upitala sam.

„Morate joj pomoći da izađe iz toaleta“, odgovorila je žena.

„Ja sam bolesna“, rekla sam i ne znajući zašto.

„Od čega?“, odvrtila je ona.

Pokušala sam da se prisetim neke bolesti, pa sam navela nešto najzaraznije što mi je palo na pamet, to jest da imam boginje.

„Pa, ne vide vam se nikakve mrlje“, rekla je ona na to. „Koju vrstu imate? Ovcije boginje?“

„Ne“, odvrtila sam. „Obične boginje.“

„Obične boginje?“, upita ona.

„Šta hoćete da učinim?“ , ponovila sam.

„Pomozite nam“, rekla je ona. „Moramo pomagati jedni drugima.“

„Zar nemate nekog drugog da zamolite?“ , upitala sam.

„Vi jedini imate vremena u ovo doba.“

Bila je u pravu. Od svih stanara zgrade, jedino ja nisam bila zauzeta. Ostala vrata u zgradi su bila zatvorena i zaključana, i tako će biti sve do šest ili sedam sati, kada ljudi budu počeli da se vraćaju s posla. Jedino sam ja imala vremena u to doba.

„Dobro, onda dolazim“, rekla sam.

Ušla sam, uzela ključ, pa krenula za njom u njen stan.

Unutra je bilo neprovetreno i neuredno. Pošto skoro da uopšte nije dopirala dnevna svetlost, stan je bio osvetljen lampama. Na sredini stana nalazio se omaleni svetlarnik, verovatno nekadašnja prostorija s kantama za smeće koja je sada propuštala svetlost u stanove bez prozora prema ulici ili unutrašnjem dvorištu. Iz nekih prostorija u stanu moglo se zaviriti u druge prostorije, a iz kuhinje se videlo kupatilo. Stala sam tamo i provirila. A tamo, s druge strane, sedela je žena i gledala kroz otvoren prozor. Sedela je sasvim nepomično, samo nekoliko metara od mene. Oči su joj delovale izobličeno kroz debela stakla naočara, a izraz na njenom licu je bilo teško protumačiti. Usta su joj bila tanka linija. Na sebi je imala vrećastu spavačicu ispod koje su se nazirale duguljaste, opuštene grudi.

„Pokažite mi vrata“, naložila sam.

Krenule smo uskim hodnikom.

„Evo ih“, rekla je i pokazala mi vrata toaleta. „Ona je unutra.“

Uхватила sam kvaku i prodrmusala vrata. Zaista su bila zaključana. Pokucala sam.

„Ehej?“ , izustila sam.

„Je li to gospođa Bjere?“ , upitala je Regina s druge strane vrata.

„Da“ , rekla sam, iako mi je to 'gospođa Bjere' zvučalo sasvim blesavo.

„Moraćete da provalite vrata“ , rekla je majka.

„Da“ , rekla sam ja. „Sada ću to uraditi.“

Pridigla sam spavaćicu do struka, zadenula je za lastiš gaćica i tako stajala nekoliko sekundi. Komšiničin pogled je polako i s neodobravanjem klizio niz moje telo.

„Sada ću provaliti vrata!“ , doviknula sam Regini s druge strane. „Odmaknite se što dalje! Čujete li! Pazite se!“

Koraknula sam unazad. I zatim zamahnula nogom. Bio mi je to prvi put da provaljujem vrata, i nisam zadržala udarac kao što se to radi kada zamahujete na protivnika na treningu. Premestila sam težinu na levu nogu, podigla desnu i uputila udarac ispred sebe, tako da tabanom dohvatim vrata. I baš tada, pre nego što sam ih dodirnula, čula sam majčine reči, brze i slabašne, poput piska:

„*Mislite na nekog koga mrzite.*“

I pre nego što sam stigla da porazmislim, pre nego što sam bila u stanju da razmislim o tome šta je zapravo izgovorila, ugledala sam ispred sebe lice Klause Bjerea. Ugledala sam njegovo lice, njegove zakrvavljene beonjače, i osetila miris njegovog bolesnog daha. Njegovo lice mi se iskriviljeno osmehivalo, dok sam stopalom svom snagom udarala u vrata. Zabola sam petu u labrnju Klause Bjerea. Ukazale su se šarke, a vrata su se zaljuljala napred-nazad. Naposletku su ispala iz dovratka i pala na pod. A unutra, na toaletnoj šolji, sedela je Regina. Razroka, prsata i prestravljena. Žena kraj mene je veselo uskliknula:

„Gospođa Bjere je otvorila vrata!“, objavila je. „Eto vidiš, Regina, da nije potreban nikakav muškarac!“

Regina je ustala s toaletne šolje, prišla mi i obesila mi se oko vrata, a ubrzo je isto učinila i majka. Stajale smo tamo, obavijene blagim mirisom znoja iz njihovih pazuha, a možda i mojih, mada mislim da se sopstveni znoj ne oseća na isti način. Odvukle su me u kuhinju, jer su želele da me počaste likerom i kolačima.

„Hajdete, gospođu Bjere, sedite i dozvolite nam da vam izrazimo zahvalnost.“

Njihova bosa stopala su virila ispod spavaćica i kretala se gore-dole po linoleumu. Videla sam im suve, ispucale pete, duge nokte na prstima i otiske koje su ostavljale na podu, nalik na skramu od životinjske masti.

„Moram nazad u svoj stan“, rekla sam. „Gospodin Bjere se uskoro vraća.“

Klimnule su glavama s puno razumevanja. Zatim su mi mahale dok sam silazila. Otvorila sam vrata stana, zakoračila unutra i osetila očajnički zadah Klause Bjerea. Neko vreme sam stajala i osvrkala se oko sebe. Sto postavljen za doručak. Radijator. Zid od cigle preko puta. Flaše koje te večeri treba da prospemo. Naš krasni život, sve ono što smo uspeli da stvorimo zajedno.

Zatim sam ušla u spavaću sobu, uzela svoj kofer i spakovala stvari. Izašla sam iz zgrade kroz kapiju prema Glavnoj železničkoj stanici. Neko vreme sam stajala i posmatrala revu pod staklenim krovom i nekog ko je malo dalje prodavao cveće. Nekoliko minuta kasnije ukrcala sam se na voz za Skone.